

Het Theosofisch Genootschap

Het Theosofisch Genootschap is de Nederlandse afdeling van de Theosophical Society (Pasadena), een internationale organisatie die probeert mensen bewust te maken van de eenheid van al het leven en zich wijdt aan onafhankelijk spiritueel onderzoek.

De Society werd in 1875 in New York opgericht door Helena P. Blavatsky, Henry S. Olcott, William Q. Judge en anderen. Blavatsky (1831-1891) is de voornaamste kracht achter de theosofische beweging van deze tijd; in haar geschriften en die van haar leraren zijn de belangrijkste ideeën van de filosofie van de beweging tot uitdrukking gebracht. Ze werd geboren in Rusland, en reisde 20 jaar door Europa, Noord- en Zuid-Amerika, Azië en het Midden-Oosten, waar ze verschillende mystieke en occulte tradities bestudeerde. Over haar leven en werk kan men meer vinden in biografieën zoals *HPB: Het bijzondere leven en de invloed van Helena Blavatsky* door Sylvia Cranston en *H.P. Blavatsky en de theosofische beweging* door Charles J. Ryan.

Het Theosofisch Genootschap heeft drie hoofddoelstellingen. Ten eerste, het aantonen dat de eenheid van alle leven een feit in de natuur is, en het vormen van een kern van universele broederschap. Blavatsky merkt in dit verband op:

(a) Alle mensen hebben spiritueel en fysiek dezelfde oorsprong; dat is de basisleer van de theosofie. (b) Omdat de mensheid in diepste wezen een en dezelfde essentie heeft en die essentie één is – oneindig, ongeschapen en eeuwig, of we die nu God of de natuur noemen – kan niets een volk of mens treffen zonder invloed te hebben op alle andere volken en mensen. Dat is even zeker en vanzelfsprekend als dat een steen die in een vijver wordt geworpen vroeg of laat elke waterdruppel erin in beweging zal brengen.

– *De sleutel tot de theosofie*, blz. 39

Ten tweede, het bestuderen van oude en hedendaagse wetenschap, filosofie en religie. Dit draagt bij tot een betere verstandhouding tussen alle mensen, en een diepere bewustwording van de essentiële eenheid van het leven.

Ten derde, het onderzoeken van de wetten en krachten – spirituele, psychische en fysieke – die in de kosmos en de mens actief zijn. Ieder mens bevat als deel van het geheel, latent of gemanifesteerd, alle kwaliteiten en eigenschappen van de kosmos. Het zoeken naar zelfkennis betekent dus dat men meer van het heelal en alles erin gaat begrijpen.

Kerngedachten van de theosofie

Al ruim 2000 jaar wordt in het Westen het woord theosofie gebruikt als aanduiding van goddelijke wijsheid of kennis ontleend aan zowel inzicht en ervaring als studie. Het is afgeleid van het Griekse theos (god, godheid) en sophia (wijsheid). Hoewel de theosofische beweging van deze tijd teruggaat tot Blavatsky en haar leraren, maakt ze deel uit van een spirituele beweging die even oud is als de denkende mensheid. Haar filosofie is een eigentijdse weergave van de eeuwige wijsheid die ten grondslag ligt aan wetenschap, filosofie en religie. Haar denkbeelden zijn geen dogma's of leringen die men moet aannemen. Theosofische boeken worden niet als openbaringen beschouwd maar als leidraad bij individueel onderzoek.

De kerngedachte van de theosofie is dat alle wezens in essentie één zijn, want alles komt voort uit dezelfde onkenbare bron. Alles leeft en ontwikkelt zich – van de kleinste deeltjes tot planten, dieren, mensen, planeten, sterren en melkwegstelsels. Elk van deze is in zijn kern goddelijk, en evolueert, afhankelijk van zijn ontwikkelingsgraad, op spirituele, mentale, psychische, etherische en fysieke gebieden van bewustzijn en substantie.

Altruïsme en mededogen vloeien voort uit het besef dat we in essentie één zijn. Mensen zijn op het innerlijke gebied onderling nauwer verbonden dan op het fysieke gebied; onze gedachten en gevoelens hebben dan ook een krachtige invloed op anderen. Het ideaal is om het welzijn van de mensheid en van al wat leeft boven de eigen ontwikkeling te plaatsen.

Reïncarnatie en karma zijn twee andere belangrijke kerngedachten van de theosofie, en houden in dat onze karaktereigenschappen en leefomstandigheden worden bepaald door gedachten, daden en verlangens in dit of een vorig leven. We zijn daarom verantwoordelijk voor ons eigen leven, en geen ander wezen – goddelijk of menselijk – kan de gevolgen van ook maar een van onze daden wegnemen of neutraliseren. Ieder van ons is het product van zijn totale verleden en ontwikkelt zich spiritueel door eigen doelgerichte inspanningen gedurende een reeks levens.

Omdat we in het goddelijke zijn geworteld, kunnen we de werkelijkheid zelf ontdekken. Om ons te ontwikkelen moeten we het onderscheid leren kennen tussen waar en onwaar, tussen werkelijkheid en bedrog; we groeien niet door blindelings de voorschriften van deskundigen te volgen, hoe hooggeplaatst ook. Gottfried de Purucker vergelijkt de onderzoeker van de theosofie met een wetenschapper en voegt daaraan toe:

Is ons niet telkens weer aanbevolen dat we ons geweten moeten raadplegen vóór we iets aanvaarden? Om dat te doen moeten we nadenken; we weten ook dat zelfs al zouden we daarbij door onze eigen blindheid of ons onvermogen een waarheid die ons wordt voorgedragen, verwerpen, we niettemin juist hebben gehandeld, omdat we onszelf en ons geweten trouw zijn gebleven . . . de innerlijke mens begrijpt, en de waarheid zal eens tot trouwe harten doordringen. – *Beginselen van de esoterische filosofie*, blz. 282-3

Door onze spirituele intuïtie te volgen, activeren we onze latente mogelijkheden. Daarom is het schadelijk anderen te dwingen die denkrichting te volgen die wij als de 'juiste' zien; ieder mens heeft zijn of haar unieke weg van ontplooiing te gaan.

De Theosophical Society: vroeger en nu

In 1877, twee jaar na het oprichten van de Theosophical Society, publiceerde Blavatsky haar eerste grote werk, *Isis ontsluit* – twee delen die laten zien dat theosofische ideeën overal in oude en nieuwe religies voorkomen en hun grondslag hebben in de natuur. In 1878 vertrokken Blavatsky en Olcott naar India, waar ze werkten om de waarde van de oosterse religies en filosofieën onder de aandacht te brengen van vooral diegenen die door de invloed van westerse materialistische denkbeelden hun eigen tradities begonnen te verwerpen. Ook stelden ze religieus bijgeloof en dogmatisme aan de kaak. Bovendien moedigde Blavatsky de studie aan van westerse mystieke tradities, zoals het gnosticisme, de kabbala, de vrijmetselarij en de leer van de rozenkruisers. In 1879 richtte ze het eerste theosofische tijdschrift op, *The Theosophist*, dat gewijd was aan oosterse filosofie, kunst en literatuur, occultisme en spiritualiteit.

In 1885 verliet Blavatsky India en keerde terug naar Europa en vestigde zich ten slotte in Londen. Daar voltooide ze in 1888 haar *Geheime leer*, dat een veelomvattend beeld geeft van de kosmos en de mens, en mythisch, religieus en wetenschappelijk materiaal uit vele culturen bijeenbrengt als illustratie van de universaliteit van de theosofische denkbeelden. Als reactie op de vele vragen van belangstellenden naar een eenvoudige inleiding schreef ze *De sleutel tot de theosofie*, en voor wie probeert de altruïstische idealen van de theosofie in praktijk te brengen *De stem van de stilte*, aforismen die het hart van de leer van het mahāyāna-boeddhisme belichamen. Blavatsky gaf een nieuwe impuls aan het theosofische werk in het Westen en richtte het tijdschrift *Lucifer* ('lichtbrenger') op, waarvan ze hoofdredactrice werd. Ze stierf in Londen in 1891.

De afgelopen 100 jaar heeft de hedendaagse theosofische beweging zich opgesplitst in verschillende onafhankelijke organisaties. Elk daarvan probeert op haar eigen manier de doelstellingen van de Society in praktijk te brengen. Enkele jaren na Blavatsky's dood splitste de Society zich in twee organisaties: de Society die H.S. Olcott en Annie Besant volgde en haar internationale hoofdkwartier behield in Adyar bij Madras in India; en de Society die W.Q. Judge volgde, die haar internationale hoofdkwartier eerst in New York had en later in Californië – achtereenvolgens in Point Loma, Covina en sinds 1950 in Pasadena. In Nederland heten ze respectievelijk de Theosofische Vereniging en het Theosofisch Genootschap (Pasadena). In 1909 vormde een groep onder leiding van Robert Crosbie een andere theosofische organisatie, de United Lodge of Theosophists (Geünieerde Loge van Theosofen). In 1951 vormde een groep onder leiding van William Hartley een eigen organisatie die nu bekendstaat als het Theosofisch Genootschap (Point Loma, Covina).

De Theosophical Society (Pasadena) volgt haar oorspronkelijke programma onder leiding van Randell C. Grubb. Ze organiseert studiegroepen en lezingen, en steunt theosofische bibliotheken. Ze biedt ook een aantal theosofische cursussen voor wie theosofie op een meer gestructureerde manier wil bestuderen. De uitgeverij van de Society, Theosophical University Press (TUP) voorziet in theosofische boeken in het Engels, terwijl TUPA Nederlandse vertalingen daarvan publiceert. Praktisch alle titels zijn gratis online beschikbaar.

Lidmaatschap van het TG

Van leden wordt verwacht dat ze het hoofddoel van het Theosofisch Genootschap steunen: het bevorderen van altruïsme en mededogen. Van leden wordt niet verlangd dat ze specifieke leringen of opvattingen aannemen. Het TG is onsektarisch en niet-politiek en staat open voor *alle* mensen.

Als lid van het TG verplicht men zich in de eerste plaats aan zijn of haar eigen hoger zelf. Dat houdt in dat een lid probeert zo goed mogelijk de aanwijzingen van zijn geweten en intuïtie te volgen om een beter mens te worden en zijn medemensen beter van dienst te kunnen zijn. Zelfs als we daarin maar een beetje slagen zal in die mate het leed in de wereld worden verminderd.

Het lijkt mij dat ieder mens in zichzelf de kracht heeft om te doen wat nodig is: in stilte en onopvallend de leiding van zijn hoger zelf te volgen. Maar we moeten in deze oefening volharden; bovenal moeten we een onvoorwaardelijk vertrouwen stellen in de kracht van ons innerlijke licht om ons leven te verlichten. Als ieder van ons standvastig de leiding ervan volgt, zullen we na verloop van tijd een belichaming van mededogen, begrip, kennis en hulpvaardigheid worden . . . – *Duizend lichten aansteken*, blz. 193

Hoewel het TG elke filantropische inspanning toejuicht, bestaat zijn eigen taak vooral uit het versterken van die gedachten en ideeën die leiden tot een ommekeer in het denken van de mens: van een gerichtheid op zichzelf naar aandacht voor het grotere geheel waarvan we deel uitmaken.

Het TG werkt op basis van vrijwilligheid. De leden zetten zich naar vermogen in voor het werk van het TG. Voor dit werk is natuurlijk ook financiële steun nodig, en donaties van leden worden op prijs gesteld. Aan het lidmaatschap zijn geen kosten verbonden, donaties zijn op vrijwillige basis.

Het lidmaatschap van het TG geeft geen speciale voorrechten of persoonlijke voordelen, maar biedt een kans om met geestverwanten de krachten te bundelen in het werk om de mensheid te helpen te ontwaken en zich te ontwikkelen.

Als u lid wilt worden van het TG kunt u een e-mail of brief sturen, of bellen naar onderstaand adres. Heeft u specifieke vragen, aarzel dan niet om die te stellen.

Het Theosofisch Genootschap

Daal en Bergselaan 68, 2565 AG Den Haag

+31 (0)70 3231776

info@theosofie.net / www.theosofie.net